

SEJM

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

IV kadencja
Prezes Rady Ministrów
SSP – 140 – 29(2)/04

Warszawa, 8 czerwca 2004 r.

Pan
Józef Oleksy
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

Przedkładam **stanowisko Rządu** wobec poselskiego projektu ustawy

- **o wyłączeniu odpowiedzialności karnej uczestników Powstania Warszawskiego posiadających bez wymaganego pozwolenia broń lub amunicję (druk nr 2567).**

Jednocześnie informuję, iż Rada Ministrów upoważniła Ministra Sprawiedliwości do reprezentowania Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych.

Z szacunkiem

(-) Marek Belka

Stanowisko Rządu

w sprawie poselskiego projektu ustawy o wyłączeniu odpowiedzialności karnej uczestników Powstania Warszawskiego posiadających bez wymaganego pozwolenia broń lub amunicję (druk sejmowy nr 2567).

Poselski projekt ustawy o wyłączeniu odpowiedzialności karnej uczestników Powstania Warszawskiego posiadających bez wymaganego pozwolenia broń lub amunicję przewiduje, że nie podlegaliby karze uczestnicy Powstania Warszawskiego, którzy bez wymaganego pozwolenia posiadają broń lub amunicję wytworzoną przed rokiem 1944 i w terminie 90 dni od daty wejścia w życie niniejszej ustawy dobrowolnie zawiadomią o tym fakcie Policję oraz złożą broń lub amunicję w jednostce Policji.

Projektodawcy proponują, aby złożona w jednostce Policji broń i amunicja przechodziły na własność Skarbu Państwa. Przewidują nadto zapis obligujący Policję do przekazywania broni i amunicji o wartości artystycznej lub historycznej właściwej instytucji.

W ocenie autorów projektu ustawy, dekryminalizację posiadania przez uczestników Powstania Warszawskiego broni lub amunicji wytworzonej przed 1944 r. uzasadniają: brak jakichkolwiek złych intencji po stronie posiadaczy oraz zasługi tych osób w budowaniu niepodległej ojczyzny.

Rząd nie negując potrzeby zalegalizowania posiadania przez kombatantów pamiątkowej dla nich broni, opowiada się przeciwko uchwaleniu ustawy w kształcie zaproponowanym w projekcie poselskim.

Przed wszystkim wskazać należy, że czyny zagrożone sankcją karną nie stanowią przestępstwa wówczas, gdy stopień ich społecznej szkodliwości jest znikomy. Stanowi o tym art. 1 § 2 Kodeksu karnego.

Jeżeli zatem ustawa, jest adresowana do osób, których intencje posiadania broni są tego rodzaju, że wykluczają kryminalizację czynu, to zachowanie tych osób, jako społecznie szkodliwe w stopniu znikomym, nie stanowi przestępstwa.

Przepisy projektowanej ustawy abolicyjnej nie będą miały wówczas zastosowania, bowiem abolicja miałaby, według projektu, polegać na darowaniu kary za przestępstwo.

Przedstawiając powyższą uwagę natury generalnej, zauważyć trzeba, że zastrzeżenia budzą rozwiązania przyjęte w poszczególnych przepisach projektowanej ustawy.

I tak, przepis art. 1 ust. 1 wydaje się być niezgodny z wyrażoną w art. 32 Konstytucji Rzeczypospolitej Polski, zasadą równości wobec prawa. W świetle jednoznacznie ukształtowanego orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego zasada ta wymaga, aby podmioty znajdujące się w takiej samej sytuacji faktycznej traktowane były równo. Konstytucyjna zasada równości dopuszcza odmienne traktowanie przez prawo podmiotów różniących się cechami istotnym w aspekcie sprawy, której określona regulacja prawna dotyczy.

Nie wydaje się, aby w kategoriach prawnych było możliwe wykazanie, że uczestnicy Powstania Warszawskiego charakteryzują się cechami relewantnymi, na tyle różniącymi ich od kombatantów, którzy udziału w Powstaniu Warszawskim nie brali, aby tylko ci pierwsi mogli korzystać z dobrodziejstwa proponowanej abolicji.

Również w świetle przepisu art. 19 Konstytucji, stanowiącego, że Rzeczpospolita Polska otacza opieką weteranów walk o niepodległość, zwłaszcza inwalidów wojennych, nie jest uprawnione wyróżnianie grupy kombatantów ze względu na zdarzenie historyczne, w którym brali udział.

Projektowane przepisy art. 2 i 3 ust. 2 zawierają nieostre sformułowania, na przykład: broń lub amunicja „pamiątkowa”, „mające wartość artystyczną lub historyczną”, które to sformułowania mogą powodować trudności interpretacyjne.

Rodzi się także wątpliwość co do znaczenia pojęciowego określenia „broń”, gdyż w projektowanej ustawie nie jest ona definiowana i brak jest odniesienia w tym

zakresie do definicji zawartych w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji (Dz. U. z 2004 r. Nr 52, poz. 525 tekst jedn.).

Przy zasygnalizowanych wątpliwościach uznanie, czy zdawana broń lub amunicja spełnia kryteria wymagane przez ustawę, będzie ocenne, a od oceny tej uzależnione jest zastosowanie abolicji. Według projektu ustawy, ocena taka byłaby dokonywana przez Policję. Nie przewiduje się możliwości odwołania się od takiej oceny w przypadku, gdy Policja nie dopatrzyłaby się w zdawanej broni cech wymaganych do zastosowania abolicji.

Można wprawdzie zakładać, że następstwem odmowy zastosowania przepisów projektowanej ustawy abolicyjnej byłoby wszczęcie postępowania karnego o przestępstwo określone w art. 263 § 2 Kodeksu karnego lub postępowania o wykroczenie określone w art. 51 ust. 1 wymienionej wcześniej ustawy o broni i amunicji, jednak nie wydaje się, aby rozwiązanie takie było wystarczające dla zapewnienia osobom, którym odmówiono zastosowania abolicji, drogi sądowej dochodzenia naruszonych praw i wolności w sposób wymagany przez art. 45 ust. 1 oraz 77 ust. 1 i 2 Konstytucji. Warto wskazać tutaj na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 16 marca 2004 r., sygn. K 22/03 (Dz. U. Nr 51, poz. 514), w którym, na tle przepisów dotyczących niepodjętych depozytów, Trybunał Konstytucyjny jednoznacznie orzekł, że przejęcie jakiegokolwiek depozytu na rzecz Państwa wymaga, ze względu na art. 45 ust. 1 Konstytucji, istnienia możliwości odwołania się do kontroli sądowej.

Takiego warunku nie spełnia projektowana ustawa.

Na akceptację nie zasługuje w końcu sama idea pozyskiwania broni i amunicji o wartości historycznej lub artystycznej metodą przejęcia ich na własność Skarbu Państwa w zamian za darowanie kary jej dotychczasowym posiadaczom.

Takie rozwiązanie budzi zastrzeżenia natury moralnej, a uczestnikom Powstania Warszawskiego odbiera możliwość godnego przekazania pamiątek na użytek ogólnonarodowy.

Z uzasadnienia projektu ustawy nie wynika, czy i w jakiej skali istnieje zapotrzebowanie społeczne na przepisy, które depenalizowałyby posiadanie bez

zezwolenia broni lub amunicji wytworzonej przed 1944 r. przez uczestników Powstania Warszawskiego albo członków ich rodzin.

Trzeba uwzględnić bowiem to, że w myśl art. 54 ustawy o broni i amunicji, można było uniknąć kary, jeżeli osoba posiadająca nielegalnie broń lub amunicję w określonym terminie powiadomiła o tym fakcie Policję i złożyła broń lub amunicję w depozycie Policji. Przepis ten był korzystniejszy niż przepisy przewidywane w poselskim projekcie ustawy, gdyż nie przewidywał przejęcia broni lub amunicji na własność Skarbu Państwa. Można więc przypuszczać, że osoby zainteresowane zalegalizowaniem posiadanych bez zezwolenia egzemplarzy broni lub amunicji skorzystały z możliwości, jakie dawał im art. 54 wymienionej ustawy.

Z przedstawionych względów Rząd wyraża pogląd, że projektowana ustawa nie byłaby społecznie sprawiedliwa i naruszałaby standardy konstytucyjne, przeto opowiada się przeciwko jej uchwaleniu w proponowanym kształcie.

Rząd widzi podstawy do legalizacji posiadania broni przez wszystkich kombatantów, z wyłączeniem jednak ich następców, ale w inny sposób, niż przewiduje poselski projekt ustawy.

Wypracowanie zasad takiej legalizacji wydaje się możliwe w toku prac parlamentarnych, prowadzonych w oparciu o poselski projekt ustawy o wyłączeniu odpowiedzialności karnej uczestników Powstania Warszawskiego posiadających bez wymaganego zezwolenia broń lub amunicję.